

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 2001-2002

26 JUNI 2002

Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 7, § 2bis, 2º, van de wet van 24 januari 1977 betreffende de bescherming van de gezondheid van de verbruikers op het stuk van de voedingsmiddelen en andere producten, ingevoegd door de wet van 10 december 1997 houdende verbod op de reclame voor tabaksproducten

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE
SOCIALE AANGELEGENHEDEN
UITGEBRACHT
DOOR DE HEER **DESTEXHE**

Aan de werkzaamheden van de commissie hebben deelgenomen :

1. Vaste leden : de heren D'Hooghe, voorzitter; Barbeaux, mevrouw Bouarfa, de heren Buysse, Cornil, Galand, Malcorps, Malmendier, mevrouw Pehlivan, de heren Remans, Steverlyncq, mevrouw Van Riet en de heer Destexhe, rapporteur.
2. Plaatsvervangers : de dames De Roeck, De Schamphelaere, de heer Devolder, mevrouw Leduc, de heren Monfils en Siquet.
3. Andere senatoren : de heren Happart, Lozie, Moens, mevrouw Thijs en de heer Vankrunkelsven.

Zie :

Stukken van de Senaat :

2-895 - 2000/2001 :

Nr. 1 : Wetsvoorstel van de heren Monfils en Happart.

2-895 - 2001/2002 :

Nr. 2 : Amendementen.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2001-2002

26 JUIN 2002

Proposition de loi modifiant l'article 7, § 2bis, 2º, de la loi du 24 janvier 1977 relative à la protection de la santé des consommateurs en ce qui concerne les denrées alimentaires et les autres produits, inséré par la loi du 10 décembre 1997 interdisant la publicité pour les produits du tabac

RAPPORT

FAIT AU NOM
DE LA COMMISSION
DES AFFAIRES SOCIALES
PAR M. **DESTEXHE**

Ont participé aux travaux de la commission :

1. Membres effectifs : MM. D'Hooghe, président; Barbeaux, Mme Bouarfa, MM. Buysse, Cornil, Galand, Malcorps, Malmendier, Mme Pehlivan, MM. Remans, Steverlyncq, Mme Van Riet et M. Destexhe, rapporteur.
2. Membres suppléants : Mmes De Roeck, De Schamphelaere, M. Devolder, Mme Leduc, MM. Monfils et Siquet.
3. Autres sénateurs : MM. Happart, Lozie, Moens, Mme Thijs et M. Vankrunkelsven.

Voir :

Documents du Sénat :

2-895 - 2000/2001 :

Nº 1 : Proposition de loi de MM. Monfils et Happart.

2-895 - 2001/2002 :

Nº 2 : Amendements.

I. BESPREKING

De heer Monfils verklaart tabaksreclame te willen toelaten tijdens de periode 2003-2006 voor op mondiaal niveau georganiseerde activiteiten. Immers, gedurende deze jaren is tabaksreclame in België verboden maar wordt ze wel nog toegestaan in andere landen van de Europese Unie. Daardoor ondervindt de internationale Grand Prix van Francorchamps een duidelijk comparatief nadeel tegenover andere Europese manifestaties. Het is daarom hoogstwaarschijnlijk dat de Grand Prix Francorchamps verlaat. Zelfs na 2006 zal de wedstrijd dan niet meer terug naar België komen.

Immers, voor op wereldniveau georganiseerde evenementen en activiteiten is tot 31 juli 2003 wel tabaksreclame mogelijk aangezien het Arbitragehof in zijn arrest 102/99 van 30 september 1999 de wet van 10 december 1997 gedeeltelijk heeft vernietigd.

Overall in de Europese Unie zou na 1 oktober 2006 dergelijke reclame verboden zijn aangezien normaal, zoals vermeld in de toelichting bij het wetsvoorstel, de Europese richtlijn 98/43/EG van 6 juli 1998, in werking ging treden. Deze richtlijn is echter vernietigd door het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen (zaak C-376/98 van 5 oktober 2000, Duitsland tegen Parlement en Raad). Tegen 2006 zal hoogstwaarschijnlijk een nieuwe richtlijn worden uitgevaardigd.

Het blijft dus noodzakelijk om de periode vanaf 1 augustus 2003 tot 30 september 2006 te overbruggen en in België voor belangrijke evenementen toch tabaksreclame toe te laten.

Het vertrek van de Grand Prix zal verschillende economische nadelen meebrengen voor het circuit van Francorchamps zelf (50% van de inkomsten van het circuit), voor de streek en voor het imago van België, terwijl tabaksreclame, gedurende drie dagen, tijdens een sportevenement, weinig invloed heeft op de vraag naar tabak.

Daarom vraagt de spreker om zijn voorstel goed te keuren. Zij laten tot 1 oktober 2006 uitzonderlijk reclame voor tabaksproducten toe voor één evenement of activiteit per gewest in het kader van de sponsoring van zeer belangrijke activiteiten.

Om duidelijk aan te geven dat de voorgestelde afwijking zeer restrictief moet worden geïnterpreteerd dient de heer Monfils vervolgens een amendement in (amendement nr. 1) dat hiertoe strekt.

I. DISCUSSION

M. Monfils déclare vouloir autoriser la publicité pour le tabac au cours de la période 2003-2006 pour les activités qui sont organisées à l'échelle mondiale. En effet, durant cette période, la publicité pour le tabac sera interdite en Belgique, mais elle sera encore autorisée dans d'autres pays de l'Union européenne. Il s'ensuit que le Grand Prix international de Francorchamps subira un sérieux handicap par rapport à d'autres manifestations européennes. Il est plus que probable dès lors que le Grand Prix quittera Francorchamps. Il ne reviendra plus en Belgique par la suite, même pas après 2006.

La publicité pour le tabac est en effet possible jusqu'au 31 juillet 2003 pour les événements et les activités qui sont organisés au niveau mondial, étant donné que, par son arrêt 102/99 du 30 septembre 1999, la Cour d'arbitrage a partiellement annulé la loi du 10 décembre 1997.

Dans toute l'Union européenne, ce type de publicité aurait été interdit après le 1er octobre 2006, étant donné que la directive européenne 98/43/CE du 6 juillet 1998 aurait normalement dû entrer en vigueur à cette date-là comme l'indiquent les développements de la proposition de loi. La directive en question a toutefois été annulée par la Cour de justice des Communautés européennes (affaire C-376/98 du 5 octobre 2000, Allemagne contre le Parlement et le Conseil). Une nouvelle directive sera très probablement adoptée d'ici 2006.

Par conséquent, il reste indispensable de franchir la période entre le 1er août 2003 et le 30 septembre 2006 et d'autoriser malgré tout en Belgique la publicité pour le tabac pour des événements importants.

Le départ du Grand Prix aura plusieurs conséquences économiques négatives pour le circuit de Francorchamps même (le Grand Prix garantit 50% des recettes du circuit), pour la région et pour l'image de la Belgique, alors que la publicité qui est faite pour le tabac pendant trois jours, dans le cadre d'un événement sportif, n'a qu'une faible incidence sur la demande de tabac.

L'intervenant demande dès lors que l'on approuve sa proposition de loi. Elle permet à titre exceptionnel de faire de la publicité pour les produits du tabac jusqu'au 1er octobre 2006 pour un événement ou une activité par région, dans le cadre du parrainage d'activités très importantes.

Pour indiquer clairement que la dérogation proposée doit être interprétée de manière très restrictive, M. Monfils dépose un amendement (amendement n° 1) qui le prévoit.

De heer Happart ondersteunt de argumentatie van zijn collega. Hij wil nog volgende bedenkingen toevoegen:

- De Grand Prix van Francorchamps is uitstekend voor de internationale uitstraling van België;
- Gezien de huidige organisatie van het Formule 1 circuit, verloopt de enige mogelijkheid tot de organisatie van een mondiale grote prijs via de weg van de tabaksreclame;
- Daarentegen hebben de Grote Prijs en zijn aanverwante organisaties een belangrijke economische invloed op de streek van Francorchamps;
- De invloed van de tabaksreclame gedurende deze organisatie op het effectieve rookgedrag kan worden betwijfeld;
- Wanneer de Grote Prijs niet in België wordt georganiseerd dan verhuist hij naar elders waarbij ook de economische opbrengsten die verhuis volgen.

Het is de bedoeling om via de voorgestelde aanpassing van de huidige wetgeving de organisatie van dit, economische en voor het imago van ons land belangrijke, sportevenement in België te houden.

Spreeker benadrukt het tabaksverbruik en de tabaksreclame niet genegen te zijn. Hij twijfelt niet aan de schadelijke gevolgen ervan. Hij wil wel vooral de positieve economische effecten van de Grand Prix benadrukken aangezien hij het belangrijk vindt om het Parlement hierover te informeren en om te proberen de collega's te overtuigen van het economische belang van deze organisatie voor de streek.

Bovendien moet worden aanvaard dat er in de bewuste periode tabaksreclame zal zijn en dat de toeschouwers deze zullen zien, ongeacht of de Grand Prix nu georganiseerd wordt in Francorchamps of niet.

De heer Vankrunkelsven is van mening dat reclame wel degelijk invloed heeft op het menselijk gedrag en dat juist de combinatie van snel rijden, macho-gedrag en tabaksreclame blijkbaar een optimale combinatie vormt om het rookgedrag van bepaalde doelgroepen in gans de wereld te beïnvloeden.

Voorts kunnen de economische wetmatigheden van één man, de heer Ecclestone, geen democratisch goedgekeerde wet wijzigen. Het is immers belangrijk dat, inzake volksgezondheid, een bepaald beleid wordt gevoerd zonder uitzonderingen.

De spreker is daarbij wel gevoelig voor de achterliggende economische wetmatigheden maar hij geeft tegelijkertijd aan dat de sector zich reeds lang bewust is van de toepassing van de wet van 10 december 1997. Tijdsdruk kan dus geen argument vormen voor

M. Happart souscrit à l'argumentation développée par son collègue. Il tient à ajouter les réflexions suivantes:

- Le Grand Prix de Francorchamps fait beaucoup pour le rayonnement international de la Belgique;
- Étant donné la situation actuelle de la Formule 1, un Grand Prix peut seulement s'organiser par le recours à la publicité pour le tabac;
- Le Grand Prix et ses organisations connexes ont une importante incidence économique sur la région de Francorchamps;
- On peut se douter de l'influence que la publicité pour le tabac qui est faite dans le cadre de cette organisation, a sur le tabagisme effectif;
- Au cas où le Grand Prix ne serait pas organisé en Belgique, il le serait ailleurs et les retombées économiques seraient également engagées ailleurs.

L'objectif est d'assurer, grâce à l'adaptation proposée à la législation en vigueur, le maintien en Belgique de l'organisation de cet événement sportif important sur le plan économique et important en ce qui concerne l'image de notre pays.

L'intervenant déclare qu'il n'aime ni la consommation de tabac ni la publicité pour le tabac. Il ne met pas en doute que le tabagisme a des effets nocifs pour la santé. Il tient surtout à attirer l'attention sur les répercussions économiques positives du Grand Prix, parce qu'il importe à son avis d'en informer le Parlement et d'essayer de convaincre ses collègues de l'importance économique de l'organisation dudit événement pour la région.

En outre, il faut accepter l'idée qu'il y aura de la publicité pour le tabac au cours de la période en question et que les spectateurs la verront, que le Grand Prix soit ou non organisé à Francorchamps.

M. Vankrunkelsven estime que la publicité a bel et bien un effet sur le comportement des gens et que l'association de la vitesse au volant, du machisme et de la publicité pour le tabac constitue précisément l'alchimie idéale pour influencer l'attitude de certains groupes cibles vis-à-vis du tabac, dans le monde entier.

Par ailleurs, la logique économique d'un seul homme, M. Ecclestone, ne justifie pas que l'on modifie une loi votée démocratiquement. Il importe en effet que l'on mène en matière de santé publique une politique déterminée ne souffrant aucune exception.

L'intervenant est certes sensible à la logique économique sous-jacente, mais il s'empresse d'ajouter que le secteur sait depuis longtemps déjà qu'il y a une loi du 10 décembre 1997 qui est applicable. Le manque de temps ne peut donc être un argument pour justifier

de wijziging van een democratisch goedgekeurde wet waaraan de Belgische bevolking in haar geheel is onderworpen.

Het is dus belangrijk om op zoek te gaan naar alternatieven zoals bijvoorbeeld alternatieve sponsoring voor de Formule 1 of gewoon andere activiteiten te ontwikkelen voor het circuit.

De heer Malcorps heeft begrip voor de aangehaalde problematiek. Toch moeten naast de economische opbrengsten ook de economische kosten afgewogen worden aangezien de slachtoffers van tabak eveneens een bepaalde economische kost hebben.

Spreeker benadrukt vervolgens het belang van een algemeen globaal beleid ten opzichte van tabak vanuit het aspect volksgezondheid (reclameverbod, rookverbod in publieke plaatsen, ...). Hierop kunnen eigenlijk geen uitzonderingen worden toegestaan. Er moeten daarentegen nog meer inspanningen worden voor geleverd.

Bovendien sterven ten gevolge van roken dertien maal meer mensen als in het verkeer en blijkt uit internationale studies dat 7 % van de rokers op het conto van de tabaksreclame worden geschreven. De gevolgen van tabak en de tabaksreclame zijn uiterst belangrijk.

Ze kunnen niet worden afgedaan als een klein probleem. Het probleem is ook nog niet onder controle. De wetgever kan zich dus ook niet permitteren om tegengestelde signalen uit te zenden.

In verband met het eigenlijke verbod op tabaksreclame bekleedt België geen unieke positie. Ook landen als Frankrijk, Denemarken, Italië, Portugal en Finland kennen een dergelijk verbod. Het moet dus mogelijk zijn om alternatieven te zoeken voor deze reclameopbrengsten. Het kan toch niet dat een manifestatie staat of valt met één bepaald soort opbrengsten.

Mevrouw Pehlivan heeft begrip voor de argumentaties van de Waalse collega's. Ze vraagt zich echter af of het Waalse Gewest geen andere investeringen in deze streek kan doen? Ze stelt voor om van wetten die de volksgezondheid betreffen geen communautaire problemen te maken.

De heer Lozie is van mening dat bepaalde grote prijzen van de Formule 1 reeds overleven zonder tabaksreclame.

De senator bevestigt dat het Formule 1 circuit volledig wordt overgelaten aan een louter economische kosten-batenanalyse. Het vormt echter een uitdaging om niet enkel de economische aspecten maar ook de aspecten van duurzaamheid te laten meespelen in een beslissing. Dergelijke uitgangspunten worden reeds opgemerkt in het bedrijfsleven. Momenteel immers hechten bedrijven die werkelijk op internationale schaal willen blijven bestaan, heel veel belang aan

la modification d'une loi qui a été votée démocratiquement et qui s'applique à l'ensemble de la population belge.

Il importe donc de rechercher des solutions de rechange, comme d'autres formes de parrainage de la Formule 1 ou tout simplement le développement d'autres activités pour le circuit.

M. Malcorps dit comprendre la problématique qui est posée. Mais face aux rentrées économiques, il faut voir aussi les charges économiques car les victimes du tabagisme représentent également un certain coût économique.

L'intervenant insiste ensuite sur l'importance d'une politique globale en matière de tabagisme, s'appuyant sur le critère de la santé publique (interdiction de la publicité, interdiction de fumer dans les lieux publics, ...). On ne peut en fait tolérer aucune exception à ces règles. Il faut au contraire renforcer nos efforts.

Par ailleurs, le tabagisme tue treize fois plus que la route et des études internationales montrent que 7 % des fumeurs le sont devenus à cause de la publicité pour le tabac. Les conséquences du tabagisme et de la publicité pour le tabac sont donc considérables.

On ne peut écarter le problème comme étant mineur. D'ailleurs, il n'est toujours pas maîtrisé. Le législateur ne peut donc pas se permettre d'émettre un signal contraire.

La Belgique n'a du reste pas le monopole de l'interdiction de la publicité pour le tabac. La France, le Danemark, l'Italie, le Portugal et la Finlande l'ont adoptée aussi. Il doit donc être possible de trouver des solutions de rechange à ces recettes publicitaires. Il est inconcevable que l'existence d'une manifestation soit suspendue à un seul type de recettes.

Mme Pehlivan dit comprendre les arguments des collègues wallons. Elle se demande toutefois si la Région wallonne ne pourrait pas réaliser d'autres investissements dans la région. Elle propose aussi de ne pas créer de problème communautaire à propos des lois touchant à la santé publique.

M. Lozie pense que certains grands prix de Formule 1 survivent déjà sans le produit de la publicité pour le tabac.

Le sénateur réaffirme que le circuit de la Formule 1 est l'otage d'une analyse purement économique de coûts-bénéfices. Or, le défi à relever consiste à prendre une décision en ne se basant pas uniquement sur les aspects économiques mais aussi sur les aspects de durabilité. On observe que des entreprises appliquent déjà ce principe. Actuellement, les entreprises qui veulent véritablement subsister à l'échelle internationale attachent une importance considérable à une

hun positieve imago. Iedereen weet daarbij dat tabak schade toebrengt aan het imago van een bedrijf. Ook de Formule 1 raakt zich ervan bewust dat een tabaksmago het imago van de Formule 1 schaadt en zij zullen daar op termijn aan werken. Moet het Parlement dan nu, in bovengeschetste globale context, omwille van de kortetermijnwinst de volksgezondheid verder achteruitschuiven?

Tot slot heeft de spreker vragen bij de totale rendabiliteit van Francorchamps. Is er, wanneer alle kosten in overweging worden genomen, ook die van de gemeenschap, nog wel sprake van een voldoende rendabiliteit?

De heer Happart werpt op dat het tot de basistaak van het Parlement behoort om democratisch goedgekeurde wetten te wijzigen. Een groot deel van de tijd wordt aan wetswijzigingen besteed. Waarom zou dus niet artikel 7, § 2bis, 2°, van de wet van 24 januari 1977 ingevoegd bij de wet van 10 december 1997 houdende het verbod op de reclame voor tabaksproducten gewijzigd kunnen worden?

Daardoor zou immers de noodzakelijke tijd vrijkomen om de Belgische bepalingen in overeenstemming te brengen met de Europese en kunnen de reeds voorziene infrastructuur en organisatie in België blijven.

De heer Monfils verklaart de bedoeling van de overgangsmaatregel van drie jaar ook in een amendement te willen neerleggen. Immers, de periode dat België een internationaal concurrentienadeel lijdt overbruggen, is de enige doelstelling van het voorstel.

Ook bij andere sportmanifestaties gelden de internationale wetten van vraag en aanbod en kan het beste aanbod de organisatie van een bepaald evenement op zich nemen (bijvoorbeeld de organisatie van het wereldkampioenschap wielrennen te Zolder). Wanneer het aanbod van Francorchamps een comparatief nadeel heeft ten opzichte van andere circuits dan is het gevolg, net als in de industrie, een delocalisatie van de activiteit. Het is dus de bedoeling om maatregelen te nemen om de concurrentievervalsing te vermijden zodat de Grand Prix in Francorchamps, het mooiste circuit ter wereld, blijft. Indien echter een andere localisatie alle noodzakelijke investeringen doet om dit circuit na te maken dan gebeurt dit slechts vanuit een langetermijnperspectief namelijk vanuit het perspectief dat deze activiteit daar een bepaalde tijd kan blijven. Als de Grand Prix nu vertrekt, is Francorchamps zijn internationale Grand Prix voor altijd kwijt.

Het verlies van deze Grand Prix zal gepaard gaan met een verlies aan prestige van Francorchamps, met een verlies aan investering voor het circuit vanwege het Waalse Gewest en met het verlies van aan de autorally gelieerde incentive-reizen en wedstrijden. Het

image positive. Et nul n'ignore à cet égard que le tabac nuit à l'image d'une entreprise. La Formule 1 aussi prend conscience que le tabac nuit à son image de marque et elle va remédier au problème à terme. Faut-il dès lors, dans le contexte global qui vient d'être rappelé, que le Parlement cautionne une régression de la santé publique au nom du profit à court terme?

Enfin, l'intervenant s'interroge sur la rentabilité totale de Francorchamps. Peut-on encore parler d'une rentabilité suffisante si on prend en considération l'ensemble des coûts, y compris ceux qui sont supportés par la communauté?

M. Happart fait observer que la modification de lois qui ont été adoptées démocratiquement relève de la mission fondamentale du Parlement. Pourquoi ne pourrait-il pas modifier l'article 7, § 2bis, 2°, de la loi du 24 janvier 1977, inséré par la loi du 10 décembre 1997 interdisant la publicité pour les produits du tabac?

Grâce à la modification de cet article, on disposerait du temps nécessaire pour mettre les dispositions belges en harmonie avec les dispositions européennes. Par ailleurs, l'infrastructure et l'organisation déjà prévues pourraient demeurer en Belgique.

M. Monfils déclare vouloir consigner également dans un amendement la raison d'être de la mesure transitoire de trois ans. En effet, le seul objectif de la proposition est de permettre le franchissement de la période pendant laquelle la Belgique souffre d'un handicap concurrentiel au niveau international.

Les lois de l'offre et de la demande sont également applicables à d'autres manifestations sportives, et c'est celui qui fait la meilleure offre qui peut assurer l'organisation d'un événement (par exemple, l'organisation du championnat du monde cycliste à Zolder). Si l'offre de Francorchamps présente un handicap comparatif par rapport à celle d'autres circuits, il s'ensuivra une délocalisation de l'activité, comme dans l'industrie. On entend donc prendre des mesures visant à prévenir la concurrence déloyale, de manière que le Grand Prix de Francorchamps, qui se déroule sur le plus beau circuit au monde, puisse subsister. Si, toutefois, on réalisait ailleurs tous les investissements nécessaires à construire un circuit semblable, on ne le ferait que dans une perspective à long terme, c'est-à-dire dans l'espoir que cette activité puisse se développer là un certain temps. Une fois que le Grand Prix international aura quitté Francorchamps, il l'aura perdu définitivement.

La perte de ce Grand Prix s'accompagnera d'une perte de prestige pour Francorchamps, d'une perte d'investissement de la Région wallonne pour le circuit et d'une perte d'incitants économiques de voyages et de compétitions liés aux rallyes automobiles. Cette

betekent dus minder inkomsten en een economische achteruitgang van de streek.

In verband met het verbod op tabaksreclame in Frankrijk merkt de senator op dat alle wagens er rijden met een lichtjes gewijzigde versie van het tabakslogo en dat op die manier het verbod dus feitelijk wordt omzeild.

Verder ontkent de spreker dat er alternatieve bronnen van reclame kunnen worden gevonden zoals de organisatie van de volgende rally van Ieper zal illustreren. Is het misschien de bedoeling om de organisatie van elke autorally te ontmoedigen?

De concurrentievervalsing blijft en er wordt zeker tabaksreclame op het scherm getoond ook al wordt de Grote Prijs elders georganiseerd. Is het dus niet mogelijk om voor de economische belangen van de streek drie dagen tabaksreclame, waarvan de invloed niet zeker is, toe te laten?

Tot slot vraagt de senator zich af of ook de belangen van het circuit van Zolder niet meespelen. Immers, wanneer de Grote Prijs uit Francorchamps is verdwenen en vanaf 2006 het algemeen reclameverbod voor tabak in werking is getreden, kan het circuit van Zolder zich aanbieden voor de organisatie van een dergelijke prijs.

De minister verklaart dat de bepalingen uit het voorliggende voorstel het unaniem akkoord van de regering niet dragen. Zelf wil zij het volgende aangeven:

— De wet van 10 december 1997 houdende verbod op de reclame voor tabaksproducten kwam tot stand als gevolg van een parlementair initiatief. De inwerkingtreding van deze wet werd toen vastgesteld op 1 januari 1999 vanuit een bepaalde bekommernis voor het tijdsperspectief. Vervolgens heeft het Arbitragehof, in zijn arrest 99/102 voor de op wereldniveau georganiseerde evenementen en activiteiten de toepassing van deze wet tot na 31 juli 2003 uitgesteld. Hierdoor werd het tijdsperspectief dus nog verlengd.

De regering heeft zich op dat moment neergelegd bij de beslissing van het Arbitragehof en heeft zelf geen wetgevend initiatief ontwikkeld. Francorchamps heeft zich dus voldoende kunnen voorbereiden.

— Wat de Europese context betreft, werd de oorspronkelijke richtlijn die voorzag in een algemeen verbod door een uitspraak van het Hof van Justitie te Luxemburg vernietigd (zaak C-376-98 van 5 oktober 2000, Duitsland tegen Parlement en Raad). Wel is in de Europese Commissie van volksgezondheid de bespreking bezig van een nieuw voorstel van richtlijn betreffende de onderlinge aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de lidsta-

teerte en een economische achteruitgang van de streek.

En ce qui concerne l'interdiction de la publicité pour les produits du tabac en France, le sénateur fait observer que toutes les voitures qui roulent là-bas portent une version légèrement modifiée du logo des marques de tabac, ce qui permet de tourner l'interdiction dans les faits.

Par ailleurs, l'intervenant nie qu'on puisse trouver des sources de publicité alternatives; l'organisation du prochain rallye d'Ypres le montrera. L'objectif est-il peut-être de décourager l'organisation de tous les rallyes automobiles?

La concurrence déloyale persiste et on fera certainement de la publicité pour les produits du tabac à la télévision, même si le Grand Prix est organisé ailleurs. N'est-il pas possible dès lors d'autoriser la publicité pour les produits du tabac — dont l'influence n'est pas certaine — pendant trois jours, dans l'intérêt économique de la région?

Le sénateur se demande enfin si les intérêts du circuit de Zolder ne jouent pas un rôle en la matière. En effet, quand le Grand Prix de Francorchamps aura disparu et que l'interdiction générale de la publicité pour les produits du tabac sera entrée en vigueur, à partir de 2006, le circuit de Zolder pourra se proposer pour organiser un grand prix.

La ministre déclare que le gouvernement n'approuve pas unanimement les dispositions contenues dans la proposition de loi à l'examen. À ce propos, elle tient à signaler:

— que la loi du 10 décembre 1997 interdisant la publicité pour les produits du tabac découle d'une initiative parlementaire. Dans le souci de programmer les choses, on a fixé à l'époque l'entrée en vigueur de cette loi au 1er janvier 1999. Ensuite, dans un arrêt du 30 septembre 1999, la Cour d'arbitrage a reporté l'entrée en vigueur de cette loi au 31 juillet 2003 pour les activités et les événements qui sont organisés au niveau mondial. Son arrêt a donc encore prolongé le délai en question.

Le gouvernement s'est rangé, à l'époque, à la décision de la Cour d'arbitrage et n'a pris lui-même aucune initiative législative. Francorchamps a donc eu suffisamment de temps pour se préparer.

— Pour ce qui est du contexte européen, la directive initiale, qui prévoyait une interdiction générale, a été annulée par un arrêt de la Cour de justice de Luxembourg (affaire C-376-98 du 5 octobre 2000, Allemagne contre Parlement et Conseil). Une nouvelle proposition de directive est toutefois en discussion en Commission de la santé publique, concernant le rapprochement des dispositions législatives, réglementaires et administratives des États

ten inzake de reclame en sponsoring voor tabaksproducten (COM/2001/0283 def.). Deze bespreking zou normaal gezien moeten resulteren in een nieuwe richtlijn die van kracht wordt op 1 januari 2005.

— Naast België bestaat er een groeiend aantal landen waar dergelijke reclame wordt verboden. Wanneer er wordt voorgesteld dat België hier *cavalier seul* speelt, is dat niet meer exact. Er zijn verschillende Europese landen die de inwerkingtreding van de nieuwe richtlijn niet afwachten en een verbod op tabaksreclame vastleggen in hun interne wetgeving.

— Alhoewel hier verschillende malen werd gesproken over de positieve economische gevolgen van de Grand Prix voor de streek van Francorchamps, geeft een niet-gepubliceerde studie van Arthur Andersen, die werd uitgevoerd in opdracht van het Waalse Gewest, geen al te schitterend beeld over de situatie van Francorchamps. Er wordt daar onder andere gesteld dat een hele reeks problemen moeten worden aangepakt.

De heer Monfils merkt op dat de minister vergat te vermelden dat de eerste richtlijn werd vernietigd op grond van de concurrentievervalsing. Het nieuwe voorstel van richtlijn is daar wel gevoelig voor aangezien in de considerans ervan volgende tekst wordt weergegeven: «Teneinde aan deze verstoringen een einde te maken, is het noodzakelijk deze sponsoring uitsluitend voor activiteiten of evenementen met grensoverschrijdende effecten te verbieden, zonder louter nationale sponsoring te reglementeren, welke anders een manier zou kunnen zijn om de beperkingen op directe vormen van reclame te omzeilen.»

Wat vervolgens de audit van de firma Andersen betreft, hierin werd een duidelijk onderscheid gemaakt tussen Francorchamps met Formule 1 en zonder Formule 1. Zonder Formule 1 zijn er supplementaire subsidies noodzakelijk vanwege het Waalse Gewest. Het einde van de Formule 1 op Francorchamps betekent dus het einde van het circuit. Deze subsidies zijn eigenlijk moeilijk te verantwoorden. Daarom kan worden geconcludeerd dat de Formule 1 eigenlijk de motor is van Francorchamps.

De heer Dallemagne en de heer Galand verklaren het belang van de volksgezondheid te laten primeren en tegen het voorstel te zullen stemmen.

Mevrouw Van Riet zal het voorstel steunen omwille van de economische argumenten. Immers, tabaksreclame op een manifestatie gedurende een beperkt aantal jaren zal het roken daarom niet bevorderen. Bovendien is de Belgische wetgeving momenteel niet afgestemd op de Europese richtlijnen en komt het voorstel hieraan tegemoet.

II. STEMMINGEN

Artikel 1 wordt aangenomen met 5 stemmen bij 6 onthoudingen.

membres en matière de publicité et de parrainage en faveur des produits du tabac (COM/2001/0283 final). Cette discussion devrait, normalement, aboutir à une nouvelle directive applicable à partir du 1er janvier 2005.

— En plus de la Belgique, il y a un nombre grandissant de pays qui interdisent ce type de publicité. Il n'est plus exact de présenter les choses comme si la Belgique faisait cavalier seul. Plusieurs pays européens n'attendent pas l'entrée en vigueur de la nouvelle directive et inscrivent une interdiction de la publicité pour le tabac dans leur législation interne.

— Bien que l'on ait à plusieurs reprises souligné les retombées économiques positives que le Grand Prix génère pour la région de Francorchamps, une étude non publiée d'Arthur Andersen, commandée par la Région wallonne, donne une image guère brillante de la situation à Francorchamps. L'étude fait état, notamment, de toute une série de problèmes qui doivent être solutionnés.

M. Monfils fait remarquer que le ministre a oublié de mentionner que la première directive a été annulée pour cause de distorsion de concurrence. La nouvelle proposition de directive, quant à elle, en a tenu compte, puisqu'un de ses considérants énonce que «pour supprimer ces distorsions, il est nécessaire d'interdire le parrainage d'activités ou de manifestations ayant des effets transfrontaliers, sans le réglementer pour autant au niveau purement national, car cela constituerait sinon un moyen de contourner les restrictions applicables aux formes de publicité directe».

Pour ce qui est ensuite de l'audit de la firme Andersen, on y a fait nettement la distinction entre Francorchamps avec et sans la Formule 1. Sans Formule 1, la Région wallonne devrait accorder des subsides supplémentaires, qui se justifient en fait difficilement. La fin de la Formule 1 à Francorchamps signifierait dès lors la fin du circuit de Francorchamps. On peut en conclure dès lors que la Formule 1 est en fait le moteur de Francorchamps.

MM. Dallemagne et Galand déclarent qu'ils feront primer la santé publique et voteront dès lors contre la proposition.

Mme Van Riet soutiendra la proposition pour des raisons économiques, considérant que faire de la publicité pour le tabac à l'occasion d'une seule manifestation et pendant un nombre limité d'années n'incitera pas à fumer. De plus, la législation belge n'est à l'heure actuelle pas conforme aux directives européennes, ce dont la proposition tient compte.

II. VOTES

L'article 1er est adopté par 5 voix et 6 abstentions.

Amendement nr. 1 wordt verworpen met 5 tegen 5 stemmen bij 1 onthouding.

Artikel 2 wordt verworpen met 5 tegen 5 stemmen bij 1 onthouding.

III. EINDSTEMMING

Het wetsvoorstel in zijn geheel wordt verworpen met 5 tegen 5 stemmen bij 1 onthouding.

Het verslag is goedgekeurd bij eenparigheid van de 12 aanwezige leden.

De rapporteur,

Alain DESTEXHE.

De voorzitter,

Jacques D'HOOGHE.

L'amendement n° 1 est rejeté par 5 voix contre 5 et 1 abstention.

L'article 2 est rejeté par 5 voix contre 5 et 1 abstention.

III. VOTE FINAL

L'ensemble de la proposition de loi a été rejeté par 5 voix contre 5 et 1 abstention.

Le présent rapport a été approuvé à l'unanimité des 12 membres présents.

Le rapporteur,

Alain DESTEXHE.

Le président,

Jacques D'HOOGHE.